[Time: 3 Hours] **[Marks: 100]**

Note: (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks allotted to the questions.
(3) Working notes wherever necessary should form part of your answer.
(4) Calculate figures up to the two decimal points wherever required.
(5) Use of simple calculator is allowed.

Q. 1. A) Select the most appropriate option and rewrite the full sentence. (Any 10) (10)

1) Standard Hours 360, Actual Hours 400, Standard Rate per hour Rs.1.50, Actual Rate per hour Rs.1.40, what is the Labour Cost Variance_____.
   a. Rs.30 (F) b. Rs.20 (A)
   c. Rs.15 (F) d. Rs.19 (F)

2) The difference between the actual quantity and the standard quantity, multiplied by the standard price is _____.
   a. Material Cost Variance b. Labour Cost Variance
   c. Material Price Variance d. Material Usage Variance

3) The term "standard hours allowed" measures _____.
   a. budgeted output at actual hours b. budgeted output at standard hours
   c. actual output at standard hours d. actual output at actual hours

4) _____is a continuous process of comparing one's own performance with that against the best known similar activity.
   a. Target costing b. Benchmarking
   c. Product life cycle d. Activity based costing

5) If the competitive price of a product is Rs.1000 and the company requires a 10 % profIt margin, then target cost of product will be _____.
   a. 1010 b. 900
   c. 1100 d. 990

6) The product strategy in which companies first determine the price at which they can sell a new product and then design a product that can be produced at a low enough cost to provide adequate operating income is referred to as_____.
   a. Cost-plus pricing b. Target costing
   c. Benchmark costing d. Full Costing

7) Selling Price is Rs 40 Per unit. Variable Cost is Rs 24 Per unit. The P/V Ratio is _____.
   a. 20% b. 60%
   c. 40% d. 30%

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

8) If Fixed Cost is 1,60,000. If P/V ratio is 20%. Then the Break Even sale is _____.
   a. Rs. 8,00,000 b. Rs. 9,00,000
   c. Rs. 36,000 d. Rs. 40,000

9) If actual sales is below BEP level, contribution is _____.
   a. equal to fixed cost b. greater than fixed cost
   c. NIL d. less than fixed cost

10) In Non-integrated system, Sales is credited to _____.
   a. Store Ledger Control Account
   b. Finished Goods Control Account
   c. Selling and Distribution Overhead Control Account
   d. Costing Profit & Loss account

11) Cash received Rs. 2,00,000. It is 80% of work certified. The work certified is_____.
   a. Rs.1,75,000 b. Rs. 1,50,000
   c. Rs. 2,00,000 d. Rs. 2,50,000

12) The unavoidable loss is known as _____.
   a. Abnormal loss b. Normal loss
   c. Abnormal gain d. Normal Gain

Q. 1. B) State whether following statements are True or False. (Any 10) (10)

1) Ideal standard indicates the maximum level of efficiency possible over a period of time.
2) A Variance analysis is the difference between actual cost and standard cost.
3) The variance is adverse when actual quantity used is more than the standard quantity of the material.
4) ABC costing is generally more accurate than traditional costing.
5) Use of indirect material is an unit level activity.
6) A benchmark is not a target fixed on the best practices.
7) Margin of safety indicates profit.
8) If variable price increases, the contribution per unit also increases.
9) Sales above the breakeven point indicate loss for the firm
10) Non-integrated cost accounting system follows the principle of double entry system
11) Cash received on contract is credited to Contractee's a/c.
12) The cost of units of abnormal gains is debited to Process Account.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

Q. 2) RAM Industries Ltd. is manufacturing a product which passes through three consecutive processes i.e. Process R, Process A, and Process M. The following figures have been taken from their books for the year ended 31st March, 2023. (20)

Particulars	Process R	Process A	Process M
No. of units produced	5,000	-	-
Rate per unit of units introduced (₹)	400	-	-
Output during the year (units)	4,250	3,750	3,250
Normal loss (% on units introduced in each process)	10%	20%	15%
Scrap value per unit (₹)	100	150	200
Process Stock			
Opening (units)	750	1,000	750
Closing (units)	500	750	500
Value of Opening stock per unit (₹)	550	850	1200
Process Materials (₹)	4,00,000	3,63,500	4,71,000
Wages (₹)	1,62,500	1,87,500	2,04,500
Manufacturing Overheads (₹)	1,42,500	1,63,000	1,06,500

Closing stock is to be valued at respective cost of each process. You are required to prepare:
a) Process Accounts, b) Process Stock Accounts

OR

Q. 2) ABC Ltd. Provides you the following information for the year ended 31st March 2023. (20)

Particulars	Processes		
	A	B	C
Raw materials (units)	6,000	1,220	1,300
Cost of Raw material per unit ₹	5	5	5
Direct wages ₹	17,000	12,000	7,500
Production Overheads ₹	8,080	8,100	4,800
Normal Loss (% of total no. of units entering to the process)	4%	5%	3%
Wastage (% of total no . of units entering to the process)	6%	5%	4%
Scrap per unit of wastages ₹	3	4	5
Output transferred to subsequent process	70%	60%	----
Output sold at the end of the process	30%	40%	100%
Selling price per unit ₹	12	16	20

Prepare process A, B and C account.

Q. 3) Following are the balances in cost ledger of a Manufacturing Company on 1.1.2023 (20)

Particulars	Dr. ₹	Cr. ₹
Stores Ledger Control A/c	34,000	
Work-in-Progress ledger control a/c	45,600	
Finished stock ledger control a/c	24,000	
Cost Ledger control a/c		1,03,600

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

Other transaction during the year 2023 were as follows: -

Particulars	₹
Purchase of Material	1,00,000
Direct Factory wages	1,40,000
Manufacturing expenses	89,200
Selling and Distribution expenses	30,800
Material issued to production	94,400
Manufacturing expenses recovered	88,880
Selling and Distribution expenses recovered	30,640
Sales	320,000
Stock of material at the end	39,600
Stock of finish goods at the end	29,400
Work in progress at the end	49,400

Prepare necessary cost control accounts for the year ending 31.12.2023

OR

Q. 3) Prepare the Contract Accounts from the following information relating to a contract for Rs.40,00,000, the contractee paying 80% of the value of work done as certified by the architect and the balance on completion. (20)

Particulars	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**
Materials issued	5,20,000	6,80,000	3,04,000
Direct Wages	4,54,000	5,20,000	4,15,000
Direct Expenses	8,000	55,000	16,000
Indirect Expenses	18,000	15,000	Nil
Work Certified (Cumulative)	9,20,000	30,00,000	40,00,000
Architect Fees	4% of work certified	4% of work certified	4% of work certified
Work done but yet to be certified	Nil	40,000	Nil
Plant at commencement	80,000	Nil	Nil
Plant at the end of the year	64,000	40,000	16,000

Q. 4. A. 1) In a company, the ratio of Variable Cost to sales is 60%. (10)

The Break Even Point occurs at 80% of capacity sales.
Fixed Cost is Rs 200000.

Calculate the following:

a) Sales at BEP.
b) Sales Capacity.
c) Profit at 90% sales capacity.
d) Profit at 100% sales capacity.

Q. 4. A. 2) Standard material required for manufacturing 100 kg of finished product is 150 Kg. Standard Price of material is Rs.1.00 per kg. Actual output was 2,50,000 kg and the actual material required was 4,00,000 kg at a total cost of Rs. 3, 60,000. Find the material cost variance, material usage variance and material price variance. (10)

OR

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

Q. 4. B. 1) The following is the summary of the entries in a Contract Ledger as on 31st December, 2023 of Contract No.789: (10)

Materials (direct)	Rs. 80, 000
Materials (from stores)	Rs. 16, 000
Wages	Rs. 25, 000
Direct Expenses	Rs. 21, 100
Establishment charges	Rs. 10, 800
Plant	Rs. 60, 000
Sale of scrap	Rs. 3,000
Sub-contract cost	Rs. 30, 400

Additional information:

1. Accruals on 31-12-2023 are: Wages Rs.2,100 and Direct Expenses Rs.3,400
2. Depreciation on plant upto 31-12-2023 is Rs.15,000
3. Included in the above summary of abstract are materials Rs.5,150, wages Rs.2,850 and other expenses Rs.4,000 since certification.
4. Materials at site on 31-12-2023 cost Rs.24,350
5. Work Certified was Rs.1,35,000

Prepare Contract A/c No.789 and show that profit or loss should be taken into account for the year ended 31st December, 2023.

Q. 4. B. 2) From the following information of M/s Mitali & Co., Pass Journal Entries in the Cost Books (Non-Integrated System) for the month of February 2024. (10)

Particulars	**₹**
Raw Material Purchased on Credit	2,06,125
Raw Materials Issued to Production	72,500
Issued of Indirect Materials	67,250
Payment of Direct Wages	25,250
Works Overheads Paid	32,900
Indirect Materials used for office	55,100
Selling and Distribution Overheads charged to Production	48,925
Finished Goods Produced	2,72,850
Abnormal Loss of Materials	5,125
Sales	3,87,750

Q. 5) Answer the following questions.

A) What are the characteristics of Life Cycle Costing? (10)

B) "Marginal costing is a tool of decision making" Explain. (10)

OR

Q. 5) Write short notes (Any four). (20)

a) Benefits of benchmarking.
b) Activity based costing.
c) Stores ledger control account.
d) Work certified and Work uncertified.
e) Break Even point.
f) Labour Cost variance.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

मराठी अनुवाद

सूचना: - (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(२) उजवीकडील आकडे प्रश्नांना दिलेले पूर्ण गुण दर्शवतात.

(३) आवश्यक तेथे गणन टिपा तुमच्या उत्तराचा भाग बनल्या पाहिजेत.

(४) साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(५) जेथे आवश्यक असेल तेथे दोन दशांश आकडयापर्यंत गणना करा.

(६) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

प्र. १) अ) सर्वात योग्य पर्याय निवडा आणि पूर्ण वाक्य पुन्हा लिहा. (कोणताही १०) (१०)

१) मानक तास ३६०, वास्तविक तास ४००, मानक दर प्रति तास रु. १.५०, वास्तविक दर प्रति तास रु. १.४०, श्रम परिव्यय फरक _____ आहे.

अ. रु.३० (अनुकूल) ब. रु. २० (प्रतिकूल)

क. रु.१५ (अनुकूल) ड. रु.१९ (अनुकूल)

२) वास्तविक प्रमाण आणि प्रमाणित प्रमाण यांच्यातील फरकाला, मानक किंमतीने गुणाकार केला त्यास_____ म्हणतात.

अ. साहित्य परिव्यय भिन्नता ब. श्रम परिव्यय भिन्नता

क. साहित्य किंमत भिन्नता ड. साहित्य वापर भिन्नता

३) "दिलेले मानक तास " हा शब्द _____ मोजतो.

अ. वास्तविक तासांवर अर्थसंकल्पित केलेले उत्पादन

ब. मानक तासांवर अर्थसंकल्पित केलेले उत्पादन

क. मानक तासांवर वास्तविक उत्पादन

ड. वास्तविक तासांवर वास्तविक उत्पादन

४) _____ही स्वतःच्या कार्यक्षमतेची तुलना सर्वोत्कृष्ट ज्ञात समान क्रियाकलापांशी करण्याची सतत प्रक्रिया आहे.

अ. लक्ष्य परीव्यायांकन ब. बेंचमार्किंग

क. उत्पादन जीवन चक्र ड. क्रियाकलाप आधारित परीव्यायांकन

५) जर एखाद्या उत्पादनाची स्पर्धात्मक किंमत रु.१,००० असेल आणि कंपनीला १०% नफा आवश्यक असेल, तर उत्पादनाची लक्ष्य परिव्यय _____ असेल.

अ. १०१० ब. ९००

क. ११०० ड. ९९०

६) उत्पादन धोरण ज्यामध्ये कंपन्या प्रथम नवीन उत्पादनाची विक्री करू शकतील अशी किंमत ठरवतात आणि नंतर पुरेसे कार्यरत उत्पन्न प्रदान करण्यासाठी कमी किमतीत तयार केले जाऊ शकते अशा उत्पादनाची रचना म्हणजे_____

अ. परिव्यय-अधिक किंमत ब. लक्ष्य परीव्यायांकन

क. बेंचमार्क परीव्यायांकन ड. पूर्ण परीव्यायांकन

७) विक्री किंमत ४० रुपये प्रति नग आहे. परिवर्तनीय परिव्यय २४ रुपये प्रति नग आहे. तर नफा आकारमान गुणोत्तर _____ आहे.

अ. २०% ब. ६०%

क. ४०% ड. ३०%

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

८) जर स्थिर परिव्यय १,६०,००० असेल. जर नफा आकारमान गुणोत्तर २०% असेल तर ना नफा ना तोटा बिंदू विक्री _____ आहे.

अ. रु ८,००,००० ब. रु ९,००,०००
क. रु ३६,००० ड. रु ४०,०००

९) वास्तविक विक्री ही ना नफा ना तोटा बिंदू विक्री पातळीपेक्षा कमी असल्यास, योगदान _____ आहे.

अ. स्थिर परिव्ययच्या समान ब. स्थिर परिव्ययपेक्षा जास्त
क. शून्य ड. स्थिर परिव्ययपेक्षा कमी

१०) विना एकत्रीकरण पद्धतमध्ये, विक्री _____ ला जमा केली जाते.

अ. साठा खातेवही नियंत्रण खाते
ब. तयार वस्तू नियंत्रण खाते
क. विक्री आणि वितरण उपपरीव्यय नियंत्रण खाते
ड. परिव्यय नफा आणि तोटा खाते

११) जर रोख रु. २,००,००० मिळणे ८०% काम प्रमाणिताच्या आहे. तर प्रमाणित कार्य _____ आहे.

अ. रु १,७५,००० ब. रु १,५०,०००
क. रु २,००,००० ड. रु २,५०,०००

१२) अपरिहार्य नुकसान हे _____ म्हणून ओळखले जाते.

अ. असामान्य नुकसान ब. सामान्य नुकसान
क. असामान्य लाभ ड. सामान्य लाभ

प्र. १) ब) खालील विधाने बरोबर आहेत की चूक आहेत ते सांगा. (कोणताही १०) (१०)

१) आदर्श मानक ठराविक कालावधीत जास्तीत जास्त कार्यक्षमतेची पातळी दर्शवते.
२) भिन्नता विश्लेषण म्हणजे वास्तविक परिव्यय आणि मानक परिव्यय यांच्यातील फरक.
३) जेव्हा प्रत्यक्ष वापरलेले प्रमाण सामग्रीच्या प्रमाणित प्रमाणापेक्षा जास्त असते तेव्हा फरक प्रतिकूल असतो.
४) अबक परीव्यायांकन साधारणपणे पारंपारिक परीव्यायांकनापेक्षा अधिक अचूक असतो.
५) अप्रत्यक्ष सामग्रीचा वापर ही एकक स्तरावरील क्रियाकलाप आहे.
६) बेंचमार्क हे सर्वोत्तम पद्धतींवर निश्चित केलेले लक्ष्य नाही.
७) सीमांत सुरक्षितता हे नफा दर्शवते.
८) परिवर्तनीय परिव्यय वाढल्यास, प्रति नग योगदान देखील वाढते.
९) ना नफा ना तोटा बिंदूच्या वरची विक्री फर्मसाठी तोटा दर्शवते.
१०) विना एकात्मिक लेखांकन प्रणाली ही दुहेरी प्रवेश प्रणालीच्या तत्त्वाचे पालन करते.
११) कंत्राटाची मिळालेली रोख रक्कम कंत्राटी खातेदारच्या खात्यात जमा केली जाते.
१२) असामान्य लाभाच्या नगाचा परिव्यय प्रक्रिया खात्यात नावे केली जाते.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

प्र. २) "राम उद्योग म." हे उत्पादन तयार करत आहे जे सलग तीन प्रक्रियेतून जाते ते आहेत, प्रक्रिया R, प्रक्रिया A आणि प्रक्रिया M. ३१ मार्च २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी खालील आकडेवारी त्यांच्या पुस्तकांमधून घेण्यात आली आहे. (२०)

तपशील	प्रक्रिया R	प्रक्रिया A	प्रक्रिया M
उत्पादित नगाची संख्या	५,०००	-	-
कच्चा माल सादर प्रति नगाचा दर (₹)	४००	-	-
वर्षभरातील उत्पादन (नग)	४,२५०	३,७५०	३,२५०
सामान्य नुकसान (प्रत्येक प्रक्रियेमध्ये सादर केलेल्या नगावर %)	१०%	२०%	१५%
प्रति नग भंगार मूल्य (₹)	१००	१५०	२००
प्रक्रिया साठा सुरुवातिचा (नग) अखेरचा (नग)	 ७५० ५००	 १,००० ७५०	 ७५० ५००
प्रति नग सुरुवातिचा साठा मूल्य (₹)	५५०	८५०	१२००
प्रक्रिया साहित्य (₹)	४,००,०००	३,६३,५००	४,७१,०००
मजुरी (₹)	१,६२,५००	१,८७,५००	२,०४,५००
उत्पादन उपपरीव्यय (₹)	१,४२,५००	१,६३,०००	१,०६,५००

शेवट साठ्याचे मूल्य प्रत्येक प्रक्रियेच्या संबंधित किंमतीनुसार असेल. आपण तयार करणे आवश्यक आहे:
अ) प्रक्रिया खाते. ब) प्रक्रिया साठा खाती

किंवा

प्र. २) अबक म. तुम्हाला ३१ मार्च २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी खालील माहिती पुरवते. (२०)

तपशील	प्रक्रिया		
	अ	ब	क
कच्चा माल (नग)	६,०००	१,२२०	१,३००
प्रति नग कच्च्या मालाची किंमत ₹	५	५	५
प्रत्यक्ष वेतन ₹	१७,०००	१२,०००	७,५००
उत्पादन उपपरीव्यय ₹	८,०८०	८,१००	४,८००
सामान्य नुकसान (प्रक्रियेत सादर करणाऱ्या नगाच्या एकूण संख्येचा %)	४%	५%	३%
अपव्यय (प्रक्रियेत प्रवेश करणाऱ्या नगाच्या एकूण संख्येचा %)	६%	५%	४%
अपव्यय प्रति नग भंगार ₹	३	४	५
उत्पादन नंतरच्या प्रक्रियेत हस्तांतरित केले	७०%	६०%	...
प्रक्रियेच्या शेवटी उत्पादन नग विकले जाते	३०%	४०%	१००%
प्रति नग विक्री किंमत ₹	१२	१६	२०

प्रक्रिया खाती अ, ब आणि क तयार करा.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

प्र. ३) १.१.२०२३ रोजी उत्पादित कंपनीच्या परिव्यय लेखावहीमधील शिल्लक खालीलप्रमाणे आहेत. (२०)

तपशील	नावे ₹	जमा ₹
साठा लेखावही नियंत्रण खाते	३४,०००	
कार्य प्रगतीपथ लेखावही नियंत्रण खाते	४५,६००	
तयार साठा खातेवही नियंत्रण खाते	२४,०००	
परीव्यय खतावणी नियंत्रण खाते		१,०३,६००

२०२३ वर्षातील इतर व्यवहार खालीलप्रमाणे होते:-

तपशील	₹
साहित्य खरेदी	१,००,०००
थेट कारखाना मजुरी	१,४०,०००
उत्पादन खर्च	८९,२००
विक्री आणि वितरण खर्च	३०,८००
उत्पादनासाठी जारी केलेली सामग्री	९४,४००
उत्पादन खर्च वसूल झाला	८८,८८०
विक्री आणि वितरण खर्च वसूल केला	३०,६४०
विक्री	३२०,०००
शेवटी सामग्रीचा साठा	३९,६००
शेवटी तयार वस्तूंचा साठा	२९,४००
शेवटी कार्य प्रगतीपथ	४९,४००

३१.१२.२०२३ रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी आवश्यक खर्च नियंत्रण खाती तयार करा.

किंवा

प्र. ३) खालील माहितीवरून ४०,००,००० रुपयांच्या कंत्राटाशी संबंधित कंत्राटी खाती तयार करा, वास्तुविशारदाने प्रमाणित केल्याप्रमाणे केलेल्या कामाच्या मूल्याच्या ८०% रक्कम कंत्राटदार भरणार आणि कंत्राट पूर्ण झाल्यावर शिल्लक रक्कम. (२०)

तपशील	२०२०-२१	२०२१-२२	२०२२-२३
साहित्य जारी केले	५,२०,०००	६,८०,०००	३,०४,०००
प्रत्यक्ष वेतन	४,५४,०००	५,२०,०००	४,१५,०००
प्रत्यक्ष खर्च	८,०००	५५,०००	१६,०००
अप्रत्यक्ष खर्च	१८,०००	१५,०००	शून्य
कार्य प्रमाणित (संचयी)	९,२०,०००	३०,००,०००	४०,००,०००
वास्तुविशारद शुल्क	कार्य प्रमाणिताच्या ४%	कार्य प्रमाणिताच्या ४%	कार्य प्रमाणिताच्या ४%
पूर्ण झाले काम प्रमाणित करणे बाकी आहे	शून्य	४०,०००	शून्य

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

सुरुवातीच्या वेळी संयंत्र	८०,०००	शून्य	शून्य
वर्षाच्या शेवटी संयंत्र	६४,०००	४०,०००	१६,०००

प्र. ४. अ. १) एका कंपनीत, चल परिव्यय विक्री गुणोत्तराच्या ६०% आहे. (१०)
ना नफा ना तोटा बिंदू ८०% विक्री क्षमतेवर होतो.
स्थिर परिव्यय २००००० रुपये आहे.
खालील गणना करा:
अ) ना नफा ना तोटा बिंदू विक्री.
ब) विक्री क्षमता.
क) ९०% विक्री क्षमतेवर नफा.
ड) १००% विक्री क्षमतेवर नफा.

प्र. ४. अ. २) १०० किलो तयार उत्पादन तयार करण्यासाठी आवश्यक मानक सामग्री १५० किलो आवश्यक आहे. साहित्याची मानक किंमत रु. १.०० प्रति किलो आहे. वास्तविक उत्पादन २,५०,००० किलो होते आणि एकूण रु. ३, ६०,००० परीव्यायाचे आवश्यक वास्तविक साहित्य ४,००,००० किलो होते. साहित्य परिव्यय फरक, साहित्य वापर फरक आणि साहित्य किंमत फरक शोधा. (१०)

किंवा

प्र. ४. ब. १) कंत्राट क्रमांक ७८९ च्या ३१ डिसेंबर २०२३ रोजीच्या कराराच्या लेखावहीमधील नोंदींचा सारांश खालीलप्रमाणे आहे.: (१०)

साहित्य (प्रत्यक्ष)	रु.८०,०००
साहित्य (साठ्यामधून)	रु.१६,०००
मजुरी	रु.२५,०००
प्रत्यक्ष खर्च	रु.२१, १००
आस्थापना शुल्क	रु. १०, ८००
संयंत्र	रु.६०,०००
भंगाराची विक्री	रु.३,०००
उप-कराराची किंमत	रु. ३०, ४००

अतिरिक्त माहिती:
१. ३१-१२-२०२३ रोजी जमा झालेले: वेतन रु.२,१०० आणि प्रत्यक्ष खर्च रु.३,४००
२. ३१-१२-२०२३ पर्यंत संयंत्रावरील घसारा रु. १५,०००
३. वरील सारांशात सामग्री रु. ५,१५०, मजुरी रु. २,८५० आणि प्रमाणीकरणानंतरचे इतर खर्च रु. ४,००० समाविष्ट आहेत.
४. ३१-१२-२०२३ रोजी स्थळावरील साहित्याचा परिव्यय रु. २४,३५०
५. प्रमाणित काम रु.१,३५,००० होते.
कंत्राट क्रमांक ७८९ खाते तयार करा आणि ३१ डिसेंबर २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी विचारात घेतलेला नफा किंवा तोटा दाखवा.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

प्र. ४. ब. २) मेसर्स मिताली आणि कंपनीच्या खालील माहितीवरून, फेब्रुवारी २०२४ च्या परीव्ययाच्या पुस्तकांमध्ये (विना एकत्रीकरण पध्दत) जर्नल नोंदी नोंद करा. (१०)

तपशील	₹
कच्चा माल उधारीवर खरेदी केला	२,०६,१२५
कच्चा माल उत्पादनासाठी जारी केलेला	७२,५००
अप्रत्यक्ष साहित्य जारी	६७,२५०
प्रत्यक्ष मजुरी दिली	२५,२५०
कार्य उपपरीव्यय दिले	३२,९००
कार्यालयासाठी वापरलेली अप्रत्यक्ष सामग्री	५५,१००
विक्री आणि वितरण उपपरीव्यय उत्पादनासाठी आकारले जातात	४८,९२५
तयार माल उत्पादन	२,७२,८५०
सामग्रीचे असामान्य नुकसान	५,१२५
विक्री	३,८७,७५०

प्र. ५) पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

अ) परीव्याय जीवन चक्राची वैशिष्ट्ये काय आहेत? (१०)

ब) "सीमांत परीव्यय हे निर्णय घेण्याचे साधन आहे" स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

प्र. ५) थोडक्यात उत्तरे द्या (कोणत्याही चार). (२०)

अ) बेंचमार्किंगचे फायदे.

ब) क्रियाकलाप आधारित परीव्ययांकन.

क) साठा खतावणी नियंत्रण खाते.

ड) काम प्रमाणित आणि काम अप्रमाणित.

इ) ना नफा ना तोटा बिंदू.

फ) श्रम खर्च भिन्नता.

X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03X51YEC5B03

(Time: 3 Hours) **(Marks: 100)**

N.B.: 1. All the questions are compulsory.
2. Draw need diagrams wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A. Select the best answer from the given options and rewrite the statement. (Any ten) (10)

1. Heckscher Ohlin theory is a _____ theory.
   a) Demand side b) Both demand & supply side
   c) Supply side d) Dynamic

2. Gross barter terms of trade are _____.
   a) Px / Pm b) Qm / Qx
   c) Px / Pm * Qx d) Pm /Px

3. If the cost of production within a country falls, it is more likely to experience _____ gains from trade.
   a) Smaller b) Zero
   c) Larger d) Same

4. Free trade leads to _____.
   a) Economies of scale b) Smaller world production
   c) Diseconomies of scale d) Smaller world consumption

5. _____ is a combination of both specific and advalorem tax.
   a) Tariff rate quotas b) Compound tariffs
   c) Mixed tariffs d) Complex tariffs

6. The aim of ABIF is to establish _____ in ASEAN.
   a) Banking integration b) Food security
   c) Free labour market d) Custom union

7. Unilateral transactions are included in the _____ of BOP.
   a) Current account b) Capital account
   c) Trade account d) Reserve account

8. _____ disequilibrium in BOP is chronic in nature.
   a) Cyclical b) Structural
   c) Fundamental d) Monetary

9. GATS deal with _____.
   a) Services b) Foreign aid
   c) Foreign investment d) Goods

10. _____ is not a function of foreign exchange market.
    a) Transfer b) Credit
    c) Hedging d) Investment

11. _____ operate in foreign exchange market for the purpose of avoiding risk.
    a) Hedgers b) Speculators
    c) Arbitragers d) Bidders

X51YF69753X51YF69753X51YF69753X51YF69753

12. LERMS was introduced in _____.
    a) 1991 b) 1992
    c) 1980 d) 2000

B. State whether the following statements are True or False. (Any ten) (10)

1. Ricardian theory has practical applicability.
2. Factor intensity is measured in relative prices.
3. International trade increases consumption of trading countries.
4. According to protection policy, infant industries require protection.
5. Specific tariffs are taken in percentage value of commodity.
6. ASEAN is the largest single market.
7. Balance of payments always balances itself.
8. Quotas are a long-term measure to improve balance of payments.
9. Most favoured nations (MFN) under WTO implies that some countries have more advantage in trade.
10. Maximum transactions take place at spot rate in foreign exchange market.
11. Purchasing Power Parity Theory has absolute and relative versions.
12. India has full convertibility on capital account.

Q.2 Attempt any two questions from the following. (15)

a. Explain modern theory of international trade.
b. Explain the factors affecting terms of trade.
c. Analyse the various gains from trade.

Q.3 Attempt any two questions from the following. (15)

a. Discuss the arguments in favour of protection policy.
b. Explain the economic effects of tariffs.
c. Discuss the types of international economic integration.

Q.4 Attempt any two questions from the following. (15)

a. Explain the concept and structure of balance of payment.
b. Discuss the causes of disequilibrium in balance of payment.
c. Discuss the WTO agreements with reference to TRIPs and GATS.

Q.5 Attempt any two questions from the following. (15)

a. Describe the determination of equilibrium exchange rate.
b. Discuss purchasing power parity theory.
c. Write a note on spot and forward rate.

Q.6 Write short notes on any four of the following. (20)

a. Net and gross barter terms of trade
b. Types of non- tariff barriers
c. Arguments in favour of free trade
d. Brexit
e. Types of disequilibrium in balance of payments
f. Functions of foreign exchange market

X51YF69753X51YF69753X51YF69753X51YF69753

मराठी रुपांतर

[वेळ: तीन तास] **[गुण : १००]**

तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे ना हे तपासून पहा.

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.१ अ) योग्य उत्तर निवडा आणि विधान पुन्हा लिहा. (कोणतेही दहा) **(१०)**

१. हेक्श्चर -ओहलिन सिद्धांत हा _____ सिद्धांत आहे.

अ) मागणीच्या बाजूचा ब) मागणी आणि पुरवठा या दोन्ही बाजूचा

क) पुरवठा बाजूचा ड) गतिशील

२. एकूण वस्तु विनिमय व्यापार शर्ती म्हणजे_____.

अ) Px / Pm ब) Qm / Qx

क) Px / Pm * Qx ड) Pm /Px

3. देशांतर्गत किंमत कमी झाल्यास, व्यापारातून _____ लाभ होण्याची शक्यता अधिक असते.

अ) लहान ब) शून्य

क) मोठा ड) समान

४. मुक्त व्यापारामुळे _____ होतो.

अ) मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनापासून फायदा ब) जागतिक उत्पादनात घट

क) मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनापासून तोटा ड) जागतिक उपभोगात घट

५. _____ ह्या विशिष्ट आणि मूल्यानुसार जकाती या दोन्हींचे मिश्रण आहे.

अ) जकात कोटा ब) संयुक्त जकाती

क) मिश्रजकाती ड) समन्वित जकाती

६. ABIF चे उद्दिष्ट ASEAN मध्ये _____ निर्माण हे करणे आहे.

अ) बँकांचे एकत्रीकरण ब) अन्न सुरक्षा

क) मुक्त कामगार बाजार ड) जकात संघ

७. एकतर्फी व्यवहार, व्यवहार शेषाच्या _____ मध्ये समाविष्ट असतात.

अ) चालू खाते ब) भांडवली खाते

क) व्यापार खाते ड) राखीव खाते

८. व्यवहार शेषामधील _____ असंतुलन तीव्र स्वरुपाचे असते .

अ) चक्रीय ब) संरचनात्मक

क) मूलभूत ड) आर्थिक

X51YF69753X51YF69753X51YF69753X51YF69753

९. GATS _____ संदर्भात व्यवहार करते.

अ) सेवा ब) परदेशी मदत

क) विदेशी गुंतवणूक ड) वस्तू

१०. _____ हे परकीय चलन बाजाराचे कार्य नाही.

अ) हस्तांतरण ब) पत पुरवठा

क) व्दैध व्यवहार रक्षण (hedging) ड) गुंतवणूक

११. _____ जोखीम टाळण्याच्या उद्देशाने परकीय चलन बाजारात काम करतात.

अ) व्दैध व्यवहार रक्षक ब) सट्टेबाज

क) मध्यस्थ ड) बोली लावणारे

१२. उदारीकृत विनिमय दर व्यवस्थापन प्रणाली(LERMS) ची सुरवात _____ मध्ये झाली.

अ) १९९१ ब) १९९२

क) १९८० ड) २०००

ब) पुढील विधाने बरोबर आहेत की चूक ते सांगा. (कोणतेही दहा) **(१०)**

१. रिकार्डो यांचा सिद्धांत व्यावहारिकदृष्ट्या लागू पडतो .

२. घटकांची तीव्रता सापेक्ष किमतींमध्ये मोजली जाते.

३. आंतरराष्ट्रीय व्यापारामुळे सहभागी देशांमधील उपभोग वाढतो.

४. संरक्षणवादी धोरणानुसार, शिशु उद्योगांना संरक्षण आवश्यक आहे.

५. विशिष्ट जकात दर वस्तूच्या टक्केवारीच्या प्रमाणात घेतले जातात.

६. आसियान(ASEAN) ही सर्वात मोठी एकल बाजारपेठ आहे.

७. व्यवहार शेष नेहमी संतुलनात असतो.

८. व्यवहार शेष सुधारण्यासाठी कोटा हा दीर्घकालीन उपाय आहे.

९. जागतिक व्यापार संघटने अंतर्गत(WTO)सर्वात अनुकूल राष्ट्रांना(MFN) व्यापारात अधिक फायदा होतो.

१०. परकीय चलन बाजारात चालू विनिमय दरामध्ये जास्तीत जास्त व्यवहार होतात.

११. क्रय शक्ती समता सिद्धान्तामध्ये निरपेक्ष आणि सापेक्ष अशा आवृत्त्या आहेत.

१२. भारतात भांडवली खात्यावर पूर्ण परिवर्तनीयता आहे.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **(१५)**

अ. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब. व्यापाराच्या अटींवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

क. व्यापारातील विविध लाभांचे विश्लेषण करा.

X51YF69753X51YF69753X51YF69753X51YF69753

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **(१५)**

अ. संरक्षणवादी धोरणाच्या बाजूने युक्तिवादाची चर्चा करा.

ब. जकातीचे आर्थिक परिणाम स्पष्ट करा.

क. आंतरराष्ट्रीय आर्थिक एकात्मतेच्या प्रकारांची चर्चा करा.

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **(१५)**

अ. व्यवहार शेषाची संकल्पना आणि रचना स्पष्ट करा.

ब. व्यवहार शेषातील असमतोलाच्या कारणांची चर्चा करा.

क. व्यापार संबंधी बौद्धिक संपदा हक्क (TRIPs) आणि सेवांसंबंधी सर्वसाधारण करारांच्या (GATS) संदर्भात जागतिक व्यापार संघटने (WTO)मधील करारांची चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या**.** **(१५)**

अ. विनिमय दराच्या समतोलाच्या निर्धारणाचे वर्णन करा.

ब. क्रयशक्ती समता सिद्धांतावर चर्चा करा.

क. चालू आणि भविष्यातील विनिमय दर यावर टिप्पणी करा .

प्र.६ खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा **(२०)**

अ. निव्वळ विनिमय व्यापार शर्ती आणि एकूण विनिमय व्यापार शर्ती

ब. बिगर जकाती अडथळ्यांचे प्रकार

क. मुक्त व्यापाराच्या बाजूने युक्तिवाद

ड. ब्रेक्झिट (BREXIT)

इ. व्यवहार शेषातील असंतुलनाचे प्रकार

फ. परकीय चलन बाजाराची कार्ये

X51YF69753X51YF69753X51YF69753X51YF69753

Time: 3 Hours **Marks:100**

Note

1. **All questions are compulsory.**
2. **Figures to the right indicates full marks.**
3. **Use of simple calculator is allowed.**
4. **Workings should form part of your answers.**

Q.1 A) Choose the correct option. **(Any 10)** **(10)**

1. Which of the Following is represented by List H
   A) Preferential Creditors
   B) Fixed Account
   C) Deficiency or Surplus Account.
   D) Secured Creditors
2. Interest on Debentures and Unsecured Loan is Payable up-to the date of actual payment if
   A) The Company is Solvent
   B) The Company is Insolvent
   C) Whether the Company is Solvent or Insolvent
   D) Company is Liquidated
3. In case of compulsory winding up, the Appointment of Official Liquidator is done by
   A) Shareholders
   B) Debenture holders
   C) Central Government
   D) Board of Directors
4. The balance of Foreign Exchange Fluctuation Account is transferred to
   A) Profit and Loss A/c
   B) General Reserve A/c
   C) Capital Reserve A/c
   D) Foreign Exchange Fluctuation A/c
5. Which of following Account is Debited for Advance Received in case of Export of Goods under Foreign Exchange.
   A) Bank Account
   B) Sundry Debtors Account
   C) Sundry Creditors Account
   D) Purchases Account
6. The underwriting commission in case of debentures as per the Companies Act shall not exceed
   A) 5% of issue price
   B) 10% of the issue price
   C) 2.5% of the issue price
   D) 2%of the issue price
7. Unmarked applications refer to
   A) Firm underwriting
   B) Applications issued by the company
   C) Applications bearing the stamp of underwriter
   D) Applications from the public received directly by the company without bearing any stamp of underwriter

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

8. When an underwriter agrees to buy a definite number of shares in addition to unsubscribed shares, it is termed as
   A) Partial underwriting
   B) Firm underwriting
   C) Complete underwriting
   D) Half underwritten
9. Amalgamation of Companies id governed by
   A) AS 11
   B) AS 13
   C) AS 14
   D) AS 9
10. Under Purchase method, any excess of purchase consideration over net assets acquired should be recognised as
A) Goodwill
B) Capital Reserve
C) Profit & Loss
D) General Reserve
11. Every designated partner has an identification number called.
A) DIN
B) DPIN
C) DDIN
D) DN
12. LLP whose contribution exceeds Rs……. is required to get its books of accounts audited.
A) 40 Lacs
B) 1 Lac
C) 25 Lacs
D) 50 Lacs

B) State Whether following statements are True or False. (Any 10) (10)

1. LLP Act was passed in 2009.
2. At least seven persons can form LLP.
3. Under pooling of interest method, the transferee company incorporates in its books only the external liabilities and assets of the transferor company.
4. Amalgamation Adjustment Account is applicable under Purchase method of Amalgamation.
5. AS 11 is mandatory in nature.
6. Tax payable is a preferential creditor.
7. Payment to debenture holders is a part of Purchase consideration.
8. Account receivable is a non-monetary item.
9. Reporting currency is the Indian Rupee used for presentation of financial statements.
10. Assets not specifically pledged are shown in List A.
11. Underwriting commission is calculated on issued price of shares.
12. For giving benefit of Firm underwriting to underwriter, firm underwriting is deducted on actual basis.

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

Q.2. A) Jay Ltd. and Ajay Ltd were amalgamated on 31st March 2023. A new Company Vijay Ltd was formed to take over the business of Jay Ltd and Ajay Ltd. (20)

Balance Sheets

As on 31st March 2023

Liabilities	Jay Ltd Rs.	Ajay Ltd Rs.	Assets	Jay Ltd Rs.	Ajay Ltd Rs.
Equity Shares of Rs. 100 each fully paid	4,00,000	3,75,000	Land and Building	3,00,000	1,50,000
11% Preference Shares of Rs. 100 each fully paid	1,50,000	1,00,000	Plant and Machinery	1,50,000	1,80,000
General Reserve	85,000	75,000	Computers	75,000	20,000
Profit & Loss Account	25,000	15,000	Stock	2,00,000	1,00,000
Statutory Reserve	1,00,000	75,000	Bank	60,000	80,000
10% Debentures of Rs. 100 each	30,000	15,000	Trade Receivables	2,15,000	2,20,000
Trade Payables	2,10,000	95,000			
Total	10,00,000	7,50,000	Total	10,00,000	7,50,000

Additional Information:

1. Vijay Ltd. issued five equity shares, for each Equity share of Jay Ltd and four equity shares, for each equity share of Ajay Ltd. The shares of Vijay Ltd are of Rs. 10 each issued at Rs. 30 each.
2. Preference shareholders of both the companies are issued equivalent number of 14% Preference shares of new company at Rs. 150 per share (Face Value Rs.100)
3. 10% Debenture holders of Jay Ltd. and Ajay Ltd. are discharged by Vijay Ltd issuing such number of its 15% Debentures of Rs. 100 each so as to maintain same amount of interest.
4. Vijay Ltd. revalued following assets taken over from Jay Ltd and Ajay Ltd.

Assets	Jay Ltd Rs.	Ajay Ltd. Rs.
Land and Building	4,00,000	2,00,000
Plant and machinery	1,20,000	1,50,000
Computers	70,000	10,000
Stock	1,50,000	80,000
Trade Receivables	2,00,000	2,10,000

You are required to:

a) Compute Purchase Consideration
b) Pass Journal Entries in the books of Vijay Ltd. under purchase method
c) Prepare Notes on Share Capital, Reserves and Surplus & Long Term Borrowing

OR

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

Q.2.B) Hatch Ltd issued 1,00,000 Equity shares of Rs.10 each at par. (10)
The entire issue was underwritten by:
Mr. Mani – 30%
Mr. Nanny – 25%
Mr. Paras – 45%
The total shares applied were 96,000 shares.
The following are the details of marked application including firm underwriting:
Mr. Mani – 29,000 shares (firm underwriting – 5,000 shares)
Mr. Nanny – 20,000 shares (firm underwriting – 7,000 shares)
Mr. Paras – 38,000 shares (firm underwriting – 9,000 shares)
Ascertain the net liability of each underwriter assuming that benefit of firm underwriting is given to each underwriter.

Q.2.C) The position of the company on its liquidation is as under: (10)
Issued and Paid up capital:
4,000 10% Preference Share Capital of Rs. 100 each fully paid
4,000 Equity shares of Rs. 100 each fully paid up
1,500 Equity shares of Rs. 50 each, Rs. 30 paid up
The following information is provided at the time of liquidation:

1. Equity shareholders have received Rs. 6,000 as call in advance and Rs. 12,500 are calls in arears.
2. Preference shareholders' dividend are in arrear for one year.
3. Amount left with the liquidator after discharging all liabilities are Rs. 5,35,000.

Prepare the Liquidator's Final statement of Account.

Q. 3. A) Following are the transactions in the books of Satyam and Sundaram. (20)
1. Satyam imported goods from US Company worth US $ 5 lacs on 10th August 2022 when exchange rate was US $ 1 = Rs. 65
He agreed to pay 3 instalments as below:

Date	Instalment (US $)	Rate of Exchange
10/10/2022	2,25,000	Rs.64.50
2/02/2023	1,35,000	Rs. 66.50
10/06/2023	Balance	Rs.66.00

The rate of exchange as on 31/03/2023 was Rs. 66.20
Pass journal entries in the books of Satyam in accordance with AS-11
2. Sundaram exported goods to US company worth US $ 2 lacs on 1st March 2023 when exchange rate was US $ 1 = Rs. 66

The payment was received as below:

Date	Instalment(US $)	Rate of Exchange
1/02/2023	40,000 (Advance)	Rs. 66.25
15/03/2023	50,000	Rs. 66.50
10/06/2023	Balance	Rs. 66

The rate of exchange as on 31/03/2023 was Rs. 66.20
Pass journal entries in the books of Sundaram in accordance with AS-11.

OR

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

Q.3. B) Royal Ltd. agreed to take over Star Ltd. on the following terms and conditions: (10)

1) The existing 35,000 fully paid 11% Preference shares of Rs. 100 each are to be paid by equal number of 13% Preference shares in Royal Ltd of Rs. 100 issued at Rs. 110.
2) Balance of the Purchase consideration is to be paid in Equity shares of Royal Ltd issued at par.
3) Fixed asset taken over from Royal Ltd. amounted to Rs. 2,00,00,000/- and external liability taken over amounted to Rs. 1,25,00,000/-.

You are required to:

1) Calculate the amount of purchase consideration
2) Pass necessary Journal entries in the books of Royal Ltd.

Q.3. C) Alpha Ltd. issued 20,00,000 equity shares of Rs. 10 each at par. (10)
4,00,000 shares were issued to promoters and the balance was offered to public which was underwritten by A, B and C in the ratio 5:2:3 respectively. Application for 14,00,000 shares were received in all, out of which applications for 6,00,000 shares bear the stamp of A; 2,40,000 shares bear the stamp of B; 3,20,000 shares bear the stamp of C and the remaining applications did not bear any stamp. Underwriters are entitled to get 5% commission on face value.

You are required to:

1. Determine the liability of the underwriters
2. Calculate the amount payable or due from the underwriters.

Q.4. A) Loyal and Moral are equal partners in the Firm whose balance sheet on 31st March 2023 appears as under: (20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts:		Buildings	5,70,000
Loyal	6,00,000	Machinery	1,50,000
Moral	4,00,000	Stock	2,50,000
Reserve Fund	40,000	Debtors	2,30,000
12% Mortgage Loan	50,000	Bills Receivable	1,10,000
Sundry Creditors	1,00,000	Bank Balance	80,000
Bills Payable	2,00,000		
	13,90,000		13,90,000

On 1st April 2023, the firm decided to convert into LLP. The terms were as follows:

1. Building and stock to be taken over at Rs. 6,00,000 and Rs. 2,60,000 respectively. The remaining assets to be taken over at book values.
2. The goodwill of the firm to be valued at two years purchase of average profit of the preceding three years. The profits after setting aside Rs.10,000 to reserve fund each year were

   2022-23 Rs.2,40,000
   2021-22 Rs. 2,10,000
   2020-21 Rs. 1,80,000

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

3. The firm is to discharge 12% Mortgage loan. Other liabilities to be taken over by LLP.
4. Dissolution expenses amounted to Rs.10,000 which are to be borne by the firm.

You are required to

a) Close the books of the firm
b) Prepare Balance Sheet of LLP as per LLP Act 2008

OR

Q. 4. B) Goodness Ltd. went into voluntary liquidation on 31st March, 2023 and their balance sheet was as follows: (20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
80,000 Equity shares of Rs.10 each	8,00,000	Goodwill	1,00,000
10,000 Equity shares of Rs.10 each (Rs. 5 paid up)	50,000	Plant	6,00,000
2,500 8% Preference shares of Rs.100 each	2,50,000	Inventory	5,60,000
10% Debentures	3,00,000	Debtors	3,30,000
Bank Loan (Secured on Plant)	2,00,000	Profit and Loss	2,20,000
Sundry Creditors	1,80,000		
Interest outstanding on Debentures	30,000		
	18,10,000		18,10,000

Prepare the Liquidators Final Statement of Account after taking into account the followings:

1. Liquidation Expenses amounted to Rs. 5,000
2. Commission payable to liquidator is 4% on asset realized and 2% on unsecured creditors.
3. The assets are realised as follows:
   Plant – Rs. 5,85,000
   Inventory – Rs. 4,85,000
   Debtors – Rs. 3,40,000
4. Debenture holders are payable on 30th June, 2023.
5. Preference dividend are in arrears for one year.
6.

Q. 5. A) What are the advantages and disadvantages of Limited Liability Partnership? (10)

Q. 5. B) Explain the difference between Amalgamation, Absorption and External Reconstruction (10)

OR

Q. 5. C) Write Short Notes on: (Any 4) (20)

a) Types of Underwriting
b) Purchase Consideration
c) Designated Partner
d) Preferential Creditors
e) Foreign Exchange Fluctuation A/c
f) Statement of Affairs by Liquidator

****

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

मराठी भाषांतर

वेळ:३तास **गुण :१००**

नोंद

- **सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.**
- **उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.**
- **साध्या कॅल्क्युलेटरचा वापर करण्यास परवानगी आहे.**
- **तुम्ही केलेली टाचणे उत्तरांचा भाग बनले पाहिजे.**

प्र.१ A) योग्य पर्याय निवडा. (कोणताही १०) **(१०)**

१. यादी एच द्वारे खालीलपैकी कोणते प्रतिनिधित्व केले जाते

अ) प्राधान्य कर्जदार

ब) निश्चित खाते

क) कमतरता किंवा अतिरिक्त खाते.

ड) सुरक्षित कर्जदार

२. निधी आणि अधिक्य आणि असुरक्षित कर्जावरील व्याज वास्तविक प्रदानच्या तारखेपर्यंत देय आहे जर

अ) कंपनी विद्रावक आहे

ब) कंपनी दिवाळखोर आहे

क) कंपनी विद्रावक असो वा दिवाळकता असो

ड) कंपनी परिसमापन आहे

३. अनिवार्य समाप्तीच्या बाबतीत, शासकीय परिसमापकची नियुक्ती द्वारे केली जाते

अ) भागधारक

ब) ऋणपत्रधारक

क) केंद्र सरकार

ड) संचालक मंडळ

४. परकीय चलन चढउतार खात्याची शिल्लक हस्तांतरित केली जाते

अ) नफा आणि तोटा खाते

ब) सामान्य राखीव खाते

क) भांडवली राखीव खाते

ड) विदेशी चलनातील चढउतार खाते

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

५. विदेशी चलन अंतर्गत वस्तूंच्या निर्यातीच्या बाबतीत मिळालेल्या आगाऊ रकमेसाठी खालीलपैकी कोणते खाते नावे बाजूला केले जाते.

अ) बँक खाते

ब) विविध कर्जदार खाते

क) किरकोळ धनको खाते

ड) खरेदी खाते

६. कंपनी कायद्यानुसार निधीच्या बाबतीत हमी अडत पेक्षा जास्त नसावे

अ) निर्गम किमतीच्या ५%

ब) निर्गम किमतीच्या १०%

क) निर्गम किमतीच्या २.५%

ड) निर्गम किमतीच्या २%

७. चिन्हांकित न केलेले अनुप्रयोग संदर्भित करतात

अ) व्यवसाय संस्था हमी देणे

ब) कंपनीने जारी केलेले अर्ज

क) हमीदारचा शिक्का असलेले अर्ज

ड) हमीदारचा कोणताही शिक्का न लावता कंपनीकडून थेट लोकांकडून प्राप्त झालेले अर्ज

८. जेव्हा एखादा हमीदार सदस्यत्व रद्द केलेल्या शेअर्स व्यतिरिक्त निश्चित प्रमाणात शेअर्स खरेदी करण्यास सहमती देतो तेव्हा त्याला असे म्हणतात

अ) आंशिक हमी

ब) व्यवसाय संस्था हमी

क) पूर्ण हमी

ड) अर्धवट हमी

९. शासित कंपनी आयडीचे एकत्रीकरण द्वारे

अ) ए एस ११

ब) ए एस १३

क) ए एस १४

ड) ए एस ९

१०. खरेदी पद्धतींतर्गत, मिळवलेल्या निव्वळ मालमत्तेपेक्षा जास्त खरेदी विचारात घेतल्यास

अ) नावलौकिक

ब) भांडवल राखीव

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

क) नफा आणि तोटा

ड) सामान्य राखीव

११. प्रत्येक नियुक्त भागीदाराला एक ओळख क्रमांक म्हणतात.

अ) डीआयएन

ब) डीपीआयएन

क) डीडीआयएन

ड) डीएन

१२. एल एल पि ज्यांचे योगदान रु. पेक्षा जास्त आहे..... त्याच्या लेखापुस्तकांचे परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे.

अ) ४0 लाख

ब) १ लाख

क) २५ लाख

ड) ५0 लाख

ब) खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा. (कोणताही १0) **(१0)**

१. एल एल पी कायदा २00९ मध्ये मंजूर झाला.

२. किमान सात व्यक्ती एल एल पी बनवू शकतात.

३. व्याज पद्धतीच्या एकत्रीकरणांतर्गत, हस्तांतरित कंपनी तिच्या पुस्तकांमध्ये केवळ हस्तांतरित कंपनीची बाह्य दायित्वे आणि मालमत्ता समाविष्ट करते.

४. एकत्रीकरण समायोजन खाते एकत्रीकरणाच्या खरेदी पद्धती अंतर्गत लागू आहे.

५. ए एस ११ स्वरूप अनिवार्य आहे.

६. देय कर हा एक प्राधान्य कर्जदार आहे.

७. निधी धारकांना देयक हा खरेदी विचाराचा एक भाग आहे.

८. खाते प्राप्त करण्यायोग्य एक पैशाव्यतिरिक्त बाब आहे.

९. रिपोर्टिंग चलन हे आर्थिक विधान सादर करण्यासाठी वापरले जाणारे भारतीय रुपया आहे.

१0. विशेषत: तारण न ठेवलेल्या मालमत्ता यादी अ मध्ये दाखवल्या आहेत.

११. शेअर्सच्या जारी केलेल्या किंमतीवर हमी देणेची गणना केली जाते.

१२. हमी देणेकरला फर्म अंहमी देणेचा लाभ देण्यासाठी, वास्तविक आधारावर फर्म हमी वजा केले जाते.

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

प्र.२. अ) जय लि. आणि अजय लि. चे ३१ मार्च २०२३ रोजी एकत्रीकरण करण्यात आले. जय लिमिटेड आणि अजय लिमिटेडचा व्यवसाय ताब्यात घेण्यासाठी विजय लिमिटेड ही नवीन कंपनी स्थापन करण्यात आली. **(२०)**

ताळेबंद

३१ मार्च २०२३ पर्यंत

दायित्वे	जय लि रु.	अजय लि रु.	मालमत्ता	जय लि रु.	अजय लि रु.
समभाग शेअर्स रु.१०० प्रत्येकी दत्त	४,००,०००	३,७५,०००	जमीन आणि इमारत	३,००,०००	१,५०,०००
११% प्राधान्य शेअर्स १०० प्रत्येकी दत्त	१,५०,०००	१,००,०००	सयंत्र आणि यंत्रसामग्री	१,५०,०००	१,८०,०००
सामान्य राखीव	८५,०००	७५,०००	संगणक	७५,०००	२०,०००
नफा आणि तोटा खाते	२५,०००	१५,०००	साठा	२,००,०००	१,००,०००
वैधानिक राखीव	१,००,०००	७५,०००	बँक	६०,०००	८०,०००
१०% निधी प्रत्येकी रु.१००	३०,०००	१५,०००	व्यापार प्राप्ती	२,१५,०००	२,२०,०००
व्यापार देयक	२,१०,०००	९५,०००			
एकूण	१०,००,०००	७,५०,०००	एकूण	१०,००,०००	७,५०,०००

अतिरिक्त माहिती:

1. विजय लि. ने पाच समभाग शेअर्स जारी केले, जय लिमिटेडच्या प्रत्येक समभाग शेअरसाठी आणि चार समभाग शेअर्स, अजय लिमिटेडच्या प्रत्येक समभाग शेअरसाठी. विजय लिमिटेडचे शेअर्सप्रत्येकी प्रत्येकी ३० प्रमाणे १० रुपये जारी केले.
2. दोन्ही कंपन्यांच्या पसंती भागधारकांना नवीन कंपनीचे १४% प्राधान्य शेअर्सचे समतुल्य क्रमांक दिले जातात. १५० प्रति शेअर (मुख्य मूल्य रु. १००)
3. जय लि. आणि अजय लि. चे १०% डिबेंचर धारकांना विजय लि.ने त्यांच्या रु.चे १५% डिबेंचर जारी करून सोडले आहे. प्रत्येकी १०० व्याज समान रक्कम राखण्यासाठी.
4. जय लि. आणि अजय लि. कडून ताब्यात घेतलेल्या मालमत्तेचे पुनर्मूल्यांकन केले.

मालमत्ता	जय लि रु.	अजय लि. रु.
जमीन आणि इमारत	४,००,०००	२,००,०००

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

सयंत्र आणि यंत्रसामग्री	१,२0,000	१,५0,000
संगणक	७0,000	१0,000
साठा	१,५0,000	८0,000
व्यापार प्राप्ती	२,00,000	२,१0,000

तुम्हाला आवश्यक आहे:

अ) गणना खरेदी विचार

ब) विजय लि.च्या लेखा पुस्तकामध्ये रोजकीर्द नोंदी करा

क) शेअर भांडवल, राखीव आणि अधिशेष आणि दीर्घ मुदतीच्या कर्जावर टिपण्या तयार करा

किंवा

प्र.२.ब) हातच लि. १0,00,000 समभाग प्रत्येकी १0 रुपयांचे जारी केलेले. **(१0)**

संपूर्ण प्रकरण द्वारे अधोलेखित केले गेले:

श्री मणी – ३0%

श्री नॅनी - २५%

श्री पारस – ४५%

लागू केलेले एकूण शेअर्स ९६,000 होते.

व्यवसाय हमी देणे सह चिन्हांकित अर्जाचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत:

श्री. मणी - २९,000 शेअर्स (व्यवसाय हमी देणे - ५,000 शेअर्स)

श्री. नॅनी - २0,000 शेअर्स (व्यवसाय हमी देणे - ७,000 शेअर्स)

श्री. पारस – ३८,000 शेअर्स (व्यवसाय हमी देणे – ९,000 शेअर्स)

व्यवसाय हमी देणेचा लाभ प्रत्येक हमीदारला दिला जातो असे गृहीत धरून प्रत्येक हमीदारचे निव्वळ दायित्व तपासा.

प्र.२. क) परिसमापन कंपनीची स्थिती खालीलप्रमाणे आहे: **(१0)**

जारी केलेले आणि भरलेले भांडवल:

४,000 १0% प्राधान्य शेअर भांडवल रु. १00 प्रत्येकी पूर्ण भरले

४,000 समभाग शेअर्सचे रु.१00 प्रत्येकी पूर्ण भरले

१,५00 समभाग शेअर्स प्रत्येकी ५0, रु. ३0 भरले

परिसमापच्या वेळी खालील माहिती प्रदान केली जाते:

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

4. समभाग भागधारकांना आगाऊ मागणी म्हणून रु.६,000 आणि रु. १२,५00 थकित मागण्या आहेत.
5. प्राधान्य भागधारकांचा लाभांश एका वर्षासाठी थकबाकी आहे.
6. सर्व दायित्वे पूर्ण केल्यानंतर परिसमापक उरलेली रक्कम रु. ५,३५,000.

परिसमापकचे खात्याचे अंतिम विवरण तयार करा.

प्र. ३. अ) सत्यम आणि सुंदरमच्या पुस्तकामध्ये व्यवहार खालीलप्रमाणे आहेत. **(२0)**

१. सत्यम ने १0 ऑगस्ट २0२२ रोजी यू एस कंपनीकडून यू एस $ ५ लाख किमतीचा माल आयात केला जेव्हा विनिमय दर यू एस $ १ = रु. ६५ त्याने खालीलप्रमाणे ३ हप्ते भरण्याचे मान्य केले:

तारीख	हप्ता (यू एस $)	विनिमय दर
१0/१0/२0२२	२,२५,000	रु.६४.५0
२/0२/२0२३	१,३५,000	रु. ६६.५0
१0/0६/२0२३	शिल्लक	रु.६६.00

३१/0३/२0२३ रोजी विनिमय दर रु. ६६.२0 AS-११ नुसार सत्यमच्या लेखा पुस्तकामध्ये रोजकीर्द नोंदी करा

२. सुंदरमने १ मार्च २0२३ रोजी यू एस कंपनीला यू एस $ २ लाख किमतीचा माल निर्यात केला जेव्हा विनिमय दर यू एस $ १ = रु. ६६

पेमेंट खालीलप्रमाणे प्राप्त झाले:

तारीख	हप्ता (यू एस $)	विनिमय दर
१/0२/२0२३	४0,000 (आगाऊ)	रु. ६६.२५
१५/0३/२0२३	५0,000	रु. ६६.५0
१0/0६/२0२३	शिल्लक	रु. ६६

३१/0३/२0२३ रोजी विनिमय दर रु. ६६.२0

ए एस -११ नुसार सुंदरमच्या लेखा पुस्तकामध्ये रोजकीर्द नोंदी करा.

किंवा

प्र.३. ब) रॉयल लि. ने खालील अटी व शर्तींवर स्टार लि. ताब्यात घेण्याचे मान्य केले: **(१0)**

4) सध्याचे ३५,000 रु.चे ११% प्राधान्य शेअर्स प्रत्येकी १00 रुपये पूर्ण भरलेले आहेत. रॉयल लिमिटेड मधील १३% रु १00 मध्ये जारी केले रु ११0 प्रमाणे समभागांच्या समान संख्येने भरावे लागतील.
5) रॉयल लिमिटेडच्या समभागावर जारी केलेल्या समभागांमध्ये खरेदीच्या मोबदल्याची शिल्लक भरावी लागेल.

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

6) रॉयल लिमिटेडकडून घेतलेली स्थिर मालमत्ता रु. २,00,00,000/- आणि बाह्य दायित्वाची रक्कम रु. १,२५,00,000/-.

तुम्हाला आवश्यक आहे:

3) खरेदी विचारात घेतलेल्या रकमेची गणना करा

4) रॉयल लिमिटेडच्या लेखा पुस्तकामध्ये रोजकीर्द नोंदी करा.

प्र.३. क) अल्फा लिमिटेडने. २0,00,000 चे प्रत्येकी रु १0 समभाग शेअर्स जारी केले. **(१0)** ४,00,000 शेअर्स प्रवर्तकांना जारी करण्यात आले आणि उर्वरित रक्कम लोकांना देण्यात आली जी अ, ब आणि क द्वारे अनुक्रमे ५:२:३ च्या प्रमाणात हमी केली गेली. एकूण १४,00,000 समभागांसाठी अर्ज प्राप्त झाले, त्यापैकी ६,00,000 समभागांसाठी अर्जांवर अ चा शिक्का आहे; २,४0,000 समभागांवर ब चा शिक्का आहे; ३,२0,000 समभागांवर क चा शिक्का आहे आणि उर्वरित अर्जांवर कोणताही शिक्का बसला नाही. हमीदारना दर्शनी मूल्यावर ५% सूट मिळण्याचा हक्क आहे.

तुम्हाला आवश्यक आहे:

अ)हमीदारचे दायित्व निश्चित करा

ब)हमीदारकडून देय किंवा देय रकमेची गणना करा.

प्र.४. अ) कंपनीमध्ये लॉयलआणि मॉरल समान भागीदार आहेत ज्यांचे ताळेबंद ३१ मार्च २0२३ रोजी खालीलप्रमाणे दिसते: **(२0)**

दायित्वे	रु.	मालमत्ता	रु.
भांडवली खाती:		इमारती	५,७0,000
लॉयल	६,00,000	यंत्रसामग्री	१,५0,000
मॉरल	४,00,000	साठा	२,५0,000
राखीव निधी	४0,000	कर्जदार	२,३0,000
१२% तारण कर्ज	५0,000	बिले प्राप्य	१,१0,000
विविध कर्जदार	१,00,000	बँक शिल्लक	८0,000
देय बिले	२,00,000		
	१३,९0,000		१३,९0,000

१ एप्रिल २0२३ रोजी, कंपनीने एल एल पी मध्ये रूपांतरित करण्याचा निर्णय घेतला. अटी खालीलप्रमाणे होत्या.

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

5. इमारत आणि साठा रु. ६,00,000 आणि रु. २,६0,000 अनुक्रमे. उर्वरित मालमत्ता पुस्तकी मूल्यानुसार ताब्यात घ्यायच्या आहेत.
6. मागील तीन वर्षांच्या सरासरी नफ्याच्या दोन वर्षांच्या खरेदीसाठी कंपनीची नावलौकिक. प्रत्येक वर्षी राखीव निधीसाठी रु. १0,000 बाजूला ठेवल्यानंतर होणारा नफा होता

   २0२२-२३ रु.२,४0,000

   २0२१-२२ रु. २,१0,000

   २0२0-२१ रु. १,८0,000
7. कंपनीला 12% तारण कर्ज सोडले जाणार आहे. कंपनी द्वारे ताब्यात घ्यायच्या इतर दायित्वे.
8. विघटनचा खर्च रु. १0,000 इतका आहे जो कंपनीने उचलावा.

   आपण आवश्यक आहे

   अ)कंपनीची लेखा पुस्तकामध्ये नोंद करून बंद करा

   ब)एल एल पी कायदा २00८ नुसार एल एल पी चे ताळेबंद तयार करा

किंवा

प्र. ४. ब) गुडनेस लिमिटेड ३१ मार्च २0२३ रोजी ऐच्छिक परिसमापमध्ये गेली आणि त्यांचे ताळेबंद खालीलप्रमाणे होता: **(२0)**

दायित्वे	रु.	मालमत्ता	रु.
८0,000 समभाग शेअर्स प्रत्येकी रु. १0 चे	८,00,000	सद्भावना	१,00,000
१0,000 समभाग शेअर्स प्रत्येकी रु. १0 चे (रु. ५ पैसे दिले)	५0,000	सयंत्र	६,00,000
८% प्राधान्य शेअर्स २,५00 रु. १00 चे	२,५0,000	साठा	५,६0,000
१0% निधी	३,00,000	कर्जदार	३,३0,000
बँक कर्ज (सयंत्रवर सुरक्षित)	२,00,000	नफा आणि तोटा	२,२0,000
विविध कर्जदार	१,८0,000		
निधीवरील व्याज थकबाकी	३0,000		
	१८,१0,000		१८,१0,000

खालील बाबी विचारात घेऊन परिसमापकचे अंतिम विवरणपत्र तयार करा:

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

7. परिसमापन खर्च रु. ५,000
8. **परिसमापकला मिळणाऱ्या मालमत्तेवर ४% आणि असुरक्षित कर्जदारांना २% अडत देय आहे**.
9. **खालीलप्रमाणे मालमत्ता प्राप्त केल्या जातात**:

   सयंत्र - रु. ५,८५,000

   साठा - रु. ४,८५,000

   कर्जदार - रु. ३,४0,000
10. निधी धारकांना ३0 जून २0२३ रोजी देय आहे.
11. प्राधान्य लाभांश एक वर्षासाठी थकबाकी आहे.

प्र. ५. अ) मर्यादित दायित्व भागीदारीचे फायदे आणि तोटे काय आहेत? **(१0)**

प्र. ५. ब) एकत्रीकरण, ग्रहण आणि बाह्य पुनर्रचना मधील फरक स्पष्ट करा **(१0)**

किंवा

प्र. ५. क) यावर लहान टिपा लिहा: **(कोणतेही ४)** **(२0)**

g) हमी देणेचे प्रकार
h) खरेदी विचार
i) नियुक्त भागीदार
j) प्राधान्य कर्जदार
k) विदेशी चलनातील चढउतार खाते
l) परिसमापकचे घडामोडी पत्रक

****

X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37X51YAC3B37

Time: 3 Hours **Total Marks :100**

N.B. (1) All questions are **compulsory.**
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks** allotted to the question.
(3) **Working Notes** should form the **part of your answer.**
(4) Calculate figures up to **two decimal points**, wherever required.
(5) Provisions of **GST Act** as on **1-4-2023** have to be considered. Amendments made to the Act thereafter are to be **ignored.**

Q 1) a) Select the most appropriate option and rewrite the full sentences. (Any Ten) (10)

1) Mr. Suresh purchased goods for which the tax invoice was Rs.1,40,000 including IGST of @ 12%. The input tax credit under IGST shall be _____.
a) Rs. 15,000 b) Rs. 9,000 c) Rs. 4500 d) Rs. 10,500

2) The time limit to pay the value of supply with taxes to avail the Input Tax Credit is _____
a) 30 days b) 60 days c) 90 days d) 180 days

3) Place of supply of services in relation to lodging accommodation shall be the _____
a) Location of the supplier b) Location of the recipient
c) Location at which the lodging accommodation is located d) Any of these locations

4) CPIN stands for _____.
a) Common PAN Identification Number b) Challan Paid Identification Number
c) Common Portal Identification Number d) Challan Portal Identification Number

5) Balance in Electronic Credit Ledger under GST can be utilized against _____liability.
a) IGST b) IGST & CGST c) IGST, CGST & IGST c) None of these

6) Every person shall have _____ in order to be eligible for grant of registration.
a) Aadhar card b) TAN Number c) VAT / Service Tax Number d) PAN Number

7) Transportation of passengers by_____ are exempt from GST.
a) Railway in first class b) Railway in an Air-conditioned coach
c) Metro d) All of these

8) _____ means any person who owns, operates or manages digital or electronic facility or platform for electronic commerce.
a) Business operator b) Digital operator
c) Electronic commerce operator d) Media operator

9) Central taxes that would be subsumed into GST include _____
a) Central excise duty b) Value Added Tax c) entry tax d) purchase tax

10) Over the counter payment through authorized bank is restricted to _____ per challan per tax period.
a) Rs.10,000 b) Rs.20,000 c) Rs.5,000 d) Rs.50,000

11) The Goods and service tax identification number is of _____ digits consisting state code, PAN or TAN Number, Entity code and checksum character.
a) 20 b) 15 c) 10 d) 27

12) The registration under GST is _____specific.
a) State b) Tax c) Nation d) None of these

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

Q 1) b) State whether the following statements are True or False (Any Ten) (10)

1) Centre excise duty is to be levied in addition to GST on Petroleum products.

2) CGST and SGST are both charged on inter-state transaction.

3) Location of supply in case of importation of goods is the custom port where the goods are cleared.

4) The tax invoice should be issued within 90 days from the date of supply of service.

5) Aggregate turnover includes all taxable supplies and taxes thereon.

6) The credit of SGST can be utilized for payment of SGST only.

7) A Casual Taxable Person making taxable supply in India, has to compulsorily take registration under GST.

8) A person can get registered under GST on Voluntary basis.

9) Person liable to pay consideration is recipient of supply.

10) When Mr. Anmol of Goa provides services to Mr. Mahesh of Mumbai, it is treated as inter-state supply.

11) Value of supply is the amount upon which tax is levied and collected.

12) Goods and service tax is a destination based tax.

Q2. a) Mr. Ramesh is owning certain properties and he is engaged in letting of the same. He Provides you with the following information for the month January, 2024. **(10)**

Particulars	**Rs**.
Rent received from a vacant land let out for Horticulture	5,00,000
Hotel rooms are let out at declared tariff of Rs. 1,500 per room per day	1,00,000
A building let out for ABC coaching classes	2,00,00
Houses are let out to individuals for residential purpose	2,00,000
Rent received from land used for exhibition	5,00,000
Rent received for renting premises for ATM machines of State Bank of India	3,00,000
Paid for stationery and Telephone bill	2,00,000

Compute the value of Taxable Supply and the goods and services Tax payable.

All amounts given are excluding Goods and services Tax. Rate of CGST@ 9% and SGST@ 9%.

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

Q2 b) Determine the Time of supply in each of the following cases as per the provision of GST Act. **(10)**

Sr. no.	Date on which goods are made available	Date of Invoice	Date of receipt of payment
1	20-05-2023	22-05-2023	19-05-2023
2	22-06-2023	25-05-2023	01-06-2023
3	21-07-2023	31-07-2023	12-07-2023
4	08-08-2023	07-08-2023	09-08-2023
5	25-09-2023	31-09-2023	19-09-2023
6	22-10-2023	20-10-2023	24-10-2023
7	16-11-2023	13-11-2023	26-11-2023
8	02-11-2023	29-11-2023	02-12-2023
9	06-02-2024	11-02-2024	27-02-2024
10	18-03-2024	18-03-2024	05-03-2024

OR

Q2.c) Classify the following activities of Taxable Supply and Non-Taxable Supply. **(10)**

Sr.No	Particulars	Rs.
1	Cosmetic surgery to improve looks	2,50,000
2	Margin from Trading in futures	1,20,000
3	Technical assistance in software	2,50,000
4	Plantation of Rubber	1,20,000
5	Rent from mobile tower	2,00,000
6	Courier charges received	1,00,000
7	Pension received from Ex-Employer	3,00,000
8	Received for basic mail services	1,00,000
9	Royalty from authorship of books	2,50,000
10	Postal coaching receipts	3,50,000

Q2 d) Determine the Time of Supply in each of the following cases as per the provisions of GST Act. **(10)**

Sr.No.	Date of Supply of Services	Date of Invoice	Date of receipt of payment
1	14-11-2023	03-12-2023	12-12-2023
2	10-11-2023	07-01-2024	27-01-2024
3	12-12-2023	22-01-2024	24-01-2024
4	19-12-2023	29-12-2023	05-12-2023
5	12-12-2023	07-01-2024	17-01-2024
6	17-12-2023	20-01-2024	24-01-2024
7	25-12-2023	30-12-2023	22-12-2023
8	27-12-2023	31-12-2023	04-12-2023
9	08-01-2024	12-01-2024	19-01-2024
10	11-12-2023	17-01-2024	06-01-2024

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

Q. 3 a)Mr. Shrikesh, registered in state of Maharashtra, provides your following details for the month March, 2023.Calculate Net Tax Liability of GST. **(10)**

Opening Balance in Electronic credit ledger as on 1st March,2023.

IGST Rs. 25,500 ; CGST Rs. 6,500; SGST Rs. 12,000

Particulars	**Rs.**
Sold Goods @ 18% GST To Raman in Mumbai (Maharashtra)	1,50,000
Sold Goods @ 28% GST To Santosh in Pune (Maharashtra)	1,00,000
Provided services@5% GST to Viraj in Kerala	4,50,000
Provided services@ 12% GST to Sunil in Assam	5,50,000
Purchased goods @12% GST from Rajasthan	3,50,000
Purchased goods @ 28% GST From Nashik (Maharashtra)	3,75,000
Availed services @28% GST from Bihar	17,500
Availed services @5% GST from Nagpur (Maharashtra)	10,000

Q. 3 b) Determine the place of Supply in following cases with reasons: **(10)**

1. Mr. Pathan of Kerala, places an order to Mr. Amit of Kasara for installation of machinery in Vashi. Mr. Nitin purchased various parts of machine from Delhi and arranges for installation of the machinery in Vashi.
2. A to Z Services LLP (registered) of Mumbai is hired by Mr. Lokesh (unregistered person) in Delhi to organise wedding function for his son in Delhi.
3. Amar Ltd of Nashik sells certain goods to Vihaan Ltd. of Mumbai, delivery of goods terminated in Vihaan Ltd.'s Mumbai office.
4. Famous actress Madhumati of Mumbai went to Delhi to avail plastic surgery services for her nose.
5. Suhas having registered office in Amritsar, imported goods into India from Dubai, which were received at Mumbai Airport.

OR

Q. 3 c) From the Following details calculate Net GST Liability. **(10)**

Mrs. Kalpana a registered dealer in the state of Maharashtra provides you with the following details for the month of March 2023

Opening Balance in electronic credit ledger as on 1stMarch., 2023

IGST – Rs. 1,80,000 CGST – Rs. 2,04,000 SGST – Rs. 1,80,000

Transactions during the month	**Amt (Rs.)**
Sold goods @ 5 % GST to Mahesh in Karnataka	1,44,00,000
Sold goods @ 12 % GST to Anil in Nashik (Maharashtra)	1,32,00,000
Purchased Goods @ 12% GST from Thane (Maharashtra)	6,00,000
Provided services @ 18% GST to Vipul in Gujrat	8,40,000
Provided services @ 18% GST to Naman in Kolhapur (Maharashtra)	18,00,000
Availed services / Inward supplies @ 5% GST from Andhra Pradesh	36,00,000

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

Q. 3 d)From the following information determine the place of supply of goods as per the provisions of the GST act and also determine the nature of supply weather interstate or intra state supply? **(10)**

Supplier and his location	**Location of the buyer (Third Person)**	**Recipient & his location**
Mr. Kishore,Pune	Mr. Ashok, Mumbai	Mr. Vilas, Patna
Mr. Kishore, Pune	Mr. Rajesh, Ahmedabad	Mr. Prasad, Mumbai
Mr. Kishore, Pune	Mr. Amit, Indore	MsMinal, Jamnagar
Mr. Kishore, Pune	Mr. Vinod, Panjim	Mr. Chinmay, Surat
Mr. Kishore, Pune	Mr. Shashi, Itanager	Ms. Pranali, Jaipur

Q.4.a) Mr. Chetan entered into a contract with Mr. Ketan for supply of Machine **(10)**

Particulars	**Rs.**
Value of machine (Including GST @28%)	12,80,000
Taxes other than CGST/SGST/IGST	1,28,000
Expenses incurred by Mr. Ketan on behalf of Mr. Chetan:	
a) Testing charges	10,000
b) Transport charges	15,500
c) Insurance charges	7,500
Other Information:	
1) Subsidy received from Government of Maharashtra	50,000
2) Subsidy received from NGO	28,000
(List price is after considering both the above subsidies)	
3) Customized packing charges paid by Mr. Chetan on request of Mr. Ketan	11,000

Calculate value of Taxable supply as per section 15 of CGST Act.

Q4.b) XYZ Ltd. is a manufacturing concern in Maharashtra. It wants to opt for a composition scheme.
It furnishes you with the following information for the preceding financial year 2022-23.
Kindly advise: **(10)**
a) Are they eligible to opt for the composition scheme in the financial year 2023-24.
b) If yes, then calculate their composition tax liability (SGST @ 0.5% and CGST @ 0.5%)
The break-up of supplies is as follows:

Particulars	**Rs.**
Intra-state supply of taxable goods to Mr. Sanjay (Tax rate 12%)	40,00,000
Value of inward supply on which tax is payable under Reverse charge Mechanism (RCM)	8,75,000
Intra-state supply of taxable goods to Mr. Vaibhav (Tax rate @ 18%)	50,00,000
Intra-state supply of goods to Mr. Satish charged at Nil rate of tax	5,00,000
Intra-state supplies which are wholly exempt under section 11 of CGST Act, 2017	6,50,000

All amounts are exclusive of GST.

OR

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

Q. 4 C) M/s Rohan Enterprises has provided the following particulars relating to the goods sold by it to M/s Sohan Enterprises. **(10)**

Particulars	**Rs.**
List price of the goods (Exclusive of Expenses, Taxes and Discount)	2,25,000
The following expenses were incurred by M/s Rohan Enterprises: a) Tax levied by Municipal Corporation on sale of goods b) Designing Charges c) CGST and SGST chargeable on the goods	 20,000 12,000 40,500
The following expenses were incurred by M/s Sohan Enterprises on behalf of M/s Rohan Enterprises: a) Testing charges b) Packing charges c) Insurance charges	 10,000 7,500 5.000
Subsidy received from Non-Profit making Organisation (The list price is after considering the subsidy)	30,000

M/s Rohan Enterprises offers 10% trade discount on the list price of the goods.
Determine the value of Taxable supply made by M/s Rohan Enterprises. Also, calculate SGST @ 9% and CGST @ 9%.

Q.4 d) M/s Desai & Co. Provide the details of transactions of their business from the State of Maharashtra during the month of January,2024, Find out from which date whether they are liable for registration or not? Give your reasons. **(10)**

Date	**Particulars**	**Amount**
06/01/2024	Services Provided to Nagpur (Maharashtra)	3,00,000
08/01/2024	Goods supplied to Nanded (Maharashtra)	1,25,000
10/01/2024	Goods purchased from Nasik (Maharashtra)	1,00,000
15/01/2024	Exempt supplies to Rajkot (Gujarat)	4,20,000
19/01/2024	Inward supplies on which tax is payable under Reverse Charge Mechanism (RCM)	5,55,000
22/01/2024	Taxable goods supplied to Solapur (Maharashtra)	3,75,000
24/01/2024	Supply of goods to Chennai (Exempt)	4,00,000
28/01/2024	Services availed from Udaipur (Rajasthan)	1,20,000
31/01/2024	Supply of services to Pune (Maharashtra)	4,25,000

Q.5 a) What is Goods and Services Tax Network (GSTN)? Explain functions of GSTN. **(10)**

Q.5 b) Explain conditions to be satisfied for taking input tax credit. **(10)**

OR

Q.5 Write short notes on **any four** of the following: **(20)**

a) Time of supply of services
b) Mixed supply
c) Central Goods and Service Tax (CGST)
d) Persons not liable for registration
e) Conditions for Composition Levy
f) Place of supply of Goods supplied on board a conveyance:

==========

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

[वेळ: ३ तास] [गुण: १००]

तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का हे कृपया तपासून घ्या.

सूचना : १. सर्व प्रश्न हे अंतर्गत निवडी नुसार अनिवार्य आहेत.

२. उजवी कडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. तुम्ही केलेली टाचणे उत्तराचा भाग असेल.

४. दोन दशांश बिंदूंपर्यंत गुणांची गणना करा, जिथे आवश्यक असेल.

५. १-४-२०२३ रोजीच्या GST कायद्याच्या तरतुदींचा विचार करावा लागेल. दुरुस्त्या केल्या त्यानंतरच्या कायद्याकडे दुर्लक्ष केले जाईल.

६. साधे गणकयंत्र वापरण्याची परवानगी आहे.

७. मराठी रुपांतराबाबत कोणतीही अडचण असल्यास मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका ग्राह्य धरावी.

प्र. १ अ) खालील वाक्ये सुयोग्य पर्याय निवडून पुन्हा लिहा. (कोणतेही दहा) **(१०)**

१.सुरेशने वस्तू खरेदी केल्या ज्यासाठी १२ टक्के च्या IGST सह कर बीजक रु. १,४०,००० होते. IGST अंतर्गत इनपुट कर प्रत्यय_____ असेल.

अ) रु. १५,०००

ब) रु. ९,०००

क)रु. ४,५००

ड) रु. १०,५००

२ . इनपुट कर प्रत्यय मिळवण्यासाठी करांसह पुरवठ्याचे मूल्य भरण्याची वेळ मर्यादा _____ आहे

अ) ३० दिवस ब) ६० दिवस क) ९० दिवस ड) १८० दिवस

३.निवासस्थानाच्या संदर्भात सेवा पुरवण्याचे ठिकाण _____ असेल

अ) पुरवठादाराचे स्थान ब) प्राप्तकर्त्याचे स्थान

क) ज्या ठिकाणी निवासाची व्यवस्था आहे ड) यापैकी कोणतेही ठिकाण

४. CPIN संपूर्ण फॉर्म _____.

अ) Common PAN Identification Number

ब) Challan Paid Identification Number

क) Common Portal Identification Number

ड) Challan Portal Identification Number

५. GST अंतर्गत इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमधील शिल्लक _____दायित्वासाठी वापरता येईल.

अ) IGST ब) IGST आणि CGST

क) IGST, CGST आणि IGST ड) यापैकी काहीही नाही

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

६. रजिस्ट्रीकरण अनुदानासाठी पात्र होण्यासाठी प्रत्येक व्यक्तीकडे _____ असणे आवश्यक आहे.

अ) आधार कार्ड

ब) TAN क्रमांक

क) VAT / सेवा कर क्रमांक

ड) PAN क्रमांक

७. _____ द्वारे प्रवाशांची वाहतूक GST मधून मुक्त आहे.

अ) रेल्वेची प्रथम श्रेणी

ब) रेल्वेचे वातानुकुलित डबे

क) मेट्रो

ड) वरील सर्व

८. _____ म्हणजे इलेक्ट्रॉनिक वाणिज्यसाठी अंकिय किंवा इलेक्ट्रॉनिक सुविधा किंवा प्लॅटफॉर्मची मालकी असलेली, चालविणारी किंवा व्यवस्थापित करणारी कोणतीही व्यक्ती.

अ) व्यवसाय प्रचालक

ब) डिजिटल प्रचालक

क) इलेक्ट्रॉनिक वाणिज्य प्रचालक

डी) मीडिया प्रचालक

९._____ केंद्रीय कर, GST मध्ये सामावलेला आहे.

अ) केंद्रीय एक्साइज ड्यूटी

ब) मूल्यवर्धित कर

क) प्रवेश कर

ड) खरेदी कर

१०) प्राधिकृत बँकेद्वारे काउंटरवर पेमेंट _____ प्रति चलन प्रति कर कालावधीपर्यंत मर्यादित आहे.

अ) रु.१०,०००

ब) रु. २०,०००

क) रु.५.०००

ड) रु. ५०,०००

११) वस्तू आणि सेवा कर ओळख क्रमांक _____ अंकांचा असतो ज्यामध्ये राज्य कोड, पॅन किंवा TAN क्रमांक, अस्तित्व कोड आणि चेकसम वर्ण असतात.

अ) २०

ब) १५

क) १०

ड) २७

१२) जीएसटी अंतर्गत नोंदणी _____विशिष्ट आहे.

अ) राज्य ब) कर क) राष्ट्र ड) यापैकी नाही

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

प्र. १ ब) खालील वाक्ये पूर्ण लिहून चूक की बरोबर लिहा. (कोणतेही दहा) **(10)**

१. पेट्रोलियम उत्पादनांवर जीएसटी व्यतिरिक्त केंद्र उत्पादन शुल्क आकारले जाणार आहे.
२. आंतरराज्य व्यवहारावर CGST आणि SGST दोन्ही आकारले जातात.
३. मालाच्या आयातीच्या बाबतीत पुरवठ्याचे स्थान हे कस्टम पोर्ट आहे जिथे माल क्लिअर केला जातो.
४. सेवा पुरवल्याच्या तारखेपासून ९० दिवसांच्या आत कर बीजक जारी केले जावे.
५ एकूण उलाढालीमध्ये सर्व करपात्र पुरवठा आणि त्यावरील करांचा समावेश होतो.
६. SGST चे क्रेडिट फक्त SGST भरण्यासाठी वापरले जाऊ शकते.
७. भारतामध्ये करपात्र पुरवठा करणाऱ्या तात्पुरती करपात्र व्यक्तीला GST अंतर्गत नोंदणी करणे अनिवार्य आहे.
८. एखादी व्यक्ती जीएसटी अंतर्गत ऐच्छिक आधारावर नोंदणी करू शकते.
९. मोबदला देण्यास जबाबदार असलेली व्यक्ती पुरवठा प्राप्तकर्ता आहे.
१०. जेव्हा गोव्याचे श्री अनमोल मुंबईचे श्री महेश यांना सेवा देतात तेव्हा ते आंतरराज्य पुरवठा म्हणून मानले जाते.
११. पुरवठ्याचे मूल्य म्हणजे ज्या रकमेवर कर आकारला जातो आणि गोळा केला जातो.
१२ वस्तू व पुरवठा कायदा गंतव्यस्थान आधारित कायदा आहे.

प्र.२.अ) श्री रमेश यांच्याकडे काही मालमत्ता आहेत आणि ते त्या भाड्याने देण्यात गुंतलेले आहेत. हे तुम्हाला जानेवारी २०२४ महिन्यासाठी खालील माहिती पुरवतो. **(१०)**

तपशील	रक्कम (रु.)
बागायतीसाठी मोकळ्या जागेतून मिळालेले भाडे	५,००,०००
हॉटेलच्या खोल्या घोषित दरानुसार रु. 1,500 प्रति खोली प्रति दिवस	१,००,०००
एबीसी शिकवणी वर्गासाठी इमारत दिली	२,००,०००
निवासी कारणासाठी घरे व्यक्तींना दिली जातात	२,००,०००
प्रदर्शनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या जमिनीचे भाडे मिळाले	५,००,०००
स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या एटीएम मशीनसाठी जागेचे भाडे प्राप्त झाले	३,००,०००
साहित्य आणि टेलिफोन बिलासाठी पैसे दिले	२,००,०००

करपात्र सेवांचे मूल्य आणि देय वस्तू व सेवा कर यांची गणना करा. दिलेल्या सर्व रकमेमध्ये वस्तू आणि सेवा कर वगळण्यात आला आहे. CGST ९% आणि SGST ९% चा दर.

प्र.२. ब) वस्तू व सेवा कर कायद्या अंतर्गत तरतुदी नुसार, खालील पैकी प्रत्येक प्रकरणात पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा. **(१०)**

अनुक्रमांक	माल उपलब्ध करुन दिल्याचा दिनांक	बीजक दिनांक	अधिदाने मिळाल्याचा दिनांक
१	२०-०५-२०२३	२२-०५-२०२३	१९-०५-२०२३
२	२२-०६-२०२३	२५-०५-२०२३	०१-०६-२०२३
३	२१-०७-२०२३	३१-०७-२०२३	१२-०७-२०२३

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

४	०८-०८-२०२३	०७-०८-२०२३	०९-०८-२०२३
५	२५-०९-२०२३	३१-०९-२०२३	१९-०९-२०२३
६	२२-१०-२०२३	२०-१०-२०२३	२४-१०-२०२३
७	१६-११-२०२३	१३-११-२०२३	२६-११-२०२३
८	०२-११-२०२३	२९-११-२०२३	०२-१२-२०२३
९	०६-०२-२०२४	११-०२-२०२४	२७-०२-२०२४
१०	१८-०३-२०२४	१८-०३-२०२४	०५-०३-२०२४

किंवा

प्र. २.क) करपात्र पुरवठा आणि करोत्तर पुरवठा यांच्या खालील सक्रियताचे वर्गीकरण करा. **(१०)**

तपशील	₹
१. सुंदर दिसण्याकरता सौंदर्यवर्धक शल्यक्रिया	२,५०,०००
२. फ्युचर्समध्ये ट्रेडिंग पासून नफा	१,२०,०००
३. सॉफ्टवेअरमध्ये तांत्रिक सहाय्य.	२,५०,०००
४. रबराची लागवड	१,२०,०००
५. मोबाईल टॉवरमधून भाडे	२,००,०००
६. कुरिअर शुल्क प्राप्त झाले	१,००,०००
७. माजी नियोक्त्याकडून पेन्शन मिळाले	३,००,०००
८. मूलभूत मेल सेवा प्राप्त झाल्या	१,००,०००
९. पुस्तकांच्या लेखकत्वाची रॉयल्टी	२,५०,०००
१०. टपाल प्रशिक्षण पावती	३,५०,०००

प्र. २.ड) GST कायद्याच्या तरतुदींनुसार पुढील प्रत्येक प्रकरणात पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा. **(१०)**

अनुक्रमांक	सेवा पुरवठा दिनांक	बीजक दिनांक	अधिदाने मिळाल्याचा दिनांक
१	१४-११-२०२३	०३-१२-२०२३	१२-१२-२०२३
२	१०-११-२०२३	०७-०१-२०२४	२७-०१-२०२४
३	१२-१२-२०२३	२२-०१-२०२३	२४-०१-२०२३
४	१९-१२-२०२३	२९-१२-२०२३	०५-१२-२०२३
५	१२-१२-२०२३	०७-०१-२०२४	१७-०१-२०२४
६	१७-१२-२०२३	२०-०१-२०२४	२४-०१-२०२४
७	२५-१२-२०२३	३०-१२-२०२४	२२-१२-२०२३
८	२७-१२-२०२३	३१-१२-२०२३	०४-१२-२०२३
९	०८-०१-२०२४	१२-०१-२०२४	१९-०१-२०२४
१०	११-१२-२०२३	१७-०१-२०२४	०६-०१-२०२४

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

प्र. ३. अ) श्री. श्रीकेश, महाराष्ट्र राज्यात नोंदणीकृत, मार्च २०२३ महिन्यासाठी तुमचे खालील तपशील देतात. GST च्या निव्वळ कर दायित्वाची गणना करा. **(१०)**

१ मार्च, २०२३ रोजी इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमध्ये उघडण्याची शिल्लक.

IGST रु. Rs.२५,५०० आहे; CGST रु. ६५००; SGST रु. १२,०००

तपशील	₹
मुंबई (महाराष्ट्र) मध्ये रमणला १८% GST दराने वस्तू विकल्या.	१,५०,०००
पुणे (महाराष्ट्र) मध्ये संतोषला २८% GST दराने वस्तू विकल्या.	१,००,०००
केरळमधील विराजला ५% जीएसटीवर सेवा पुरवली	४,५०,०००
आसाममध्ये सुनीलला १२% GST दराने सेवा दिली	५,५०,०००
राजस्थानमधून १२% GST वर खरेदी केलेला माल	३,५०,०००
नाशिक (महाराष्ट्र) येथून २८% GST दराने खरेदी केलेला माल	३,७५,०००
बिहारमधून २८% GST वर सेवा उपलब्ध	१७,५००
नागपूर (महाराष्ट्र) येथून ५% GST वर सेवा उपलब्ध	१०,०००

प्र. ३.ब) खालील प्रकरणांमध्ये पुरवठ्याचे ठिकाण कारणांसह निश्चित करा **(१०)**

१. केरळचे श्री. पठाण, कसारा येथील श्री. अमित यांना वाशीमध्ये यंत्रसामग्री बसवण्याची ऑर्डर देतात. श्री नितीन यांनी मशिनचे विविध भाग दिल्लीहून विकत घेतले आणि मशिनरी वाशीत बसवण्याची व्यवस्था केली.

२.मुंबईतील ए टू झेड सर्व्हिसेस LLP (नोंदणीकृत) श्री लोकेश (अनोंदणीकृत व्यक्ती) यांनी दिल्लीत त्यांच्या मुलाच्या विवाहचे कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी नियुक्त केले आहे.

३.नाशिकची अमर लि. काही वस्तू मुंबईच्या विहान लि.ला विकते, विहान लि.च्या मुंबई कार्यालयात मालाची डिलिव्हरी केली.

४. मुंबईतील प्रसिद्ध अभिनेत्री मधुमती आपल्या नाकासाठी प्लास्टिक शल्यक्रिया सेवा घेण्यासाठी दिल्लीला गेली.

५. . सुहासचे अमृतसर येथे नोंदणीकृत कार्यालय असून, दुबईहून भारतात माल आयात केला, जो मुंबई विमानतळावर प्राप्त झाला.

किंवा

प्र. ३. क) खालील तपशिलांमधून निव्वळ GST दायित्वाची गणना करा. **(१०)**

श्रीमती कल्पना या महाराष्ट्र राज्यातील नोंदणीकृत डीलर तुम्हाला मार्च, २०२३ महिन्यासाठी खालील तपशील देतात

१ मार्च, २०२३ रोजी इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमध्ये उघडलेली शिल्लक

IGST - रु. १,८०,००० CGST – रु. २,०४,००० SGST - रु. १,८०,०००

महिन्याभरात होणारे व्यवहार	₹
कर्नाटकात महेशला ५% GST दराने माल विकला	१,४४,००,०००
नाशिक (महाराष्ट्र) मध्ये अनिलला १२% GST दराने माल विकला	१,३२,००,०००
ठाणे (महाराष्ट्र) येथून १२% GST दराने खरेदी केलेला माल	६,००,०००
गुजरातमध्ये विपुलला १८% GST दराने सेवा पुरवली	८,४०,०००
कोल्हापूर (महाराष्ट्र) मध्ये नमनला १८% GST दराने सेवा पुरवली	१८,००,०००
आंध्र प्रदेशातून ५% जीएसटी दराने सेवा / आवक पुरवठा	३६,००,०००

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

प्र. ३.ड) खालील माहितीवरून जीएसटी कायद्यातील तरतुदींनुसार वस्तूंच्या पुरवठ्याचे ठिकाण निश्चित करा आणि पुरवठ्याचे स्वरूप आंतरराज्यीय किंवा आंतरराज्यीय पुरवठा हे देखील निर्धारित करा? **(१०)**

पुरवठादार आणि त्याचे स्थान	खरेदीदाराचे स्थान (तृतीय व्यक्ती)	प्राप्तकर्ता आणि त्याचे स्थान
श्री किशोर, पुणे	श्री अशोक, मुंबई	श्री विलास, पाटणा
श्री किशोर, पुणे	राजेश, अहमदाबाद	श्री प्रसाद, मुंबई
श्री किशोर, पुणे	श्री अमित, इंदूर	कु. मीनल, जामनगर
श्री किशोर, पुणे	श्री विनोद, पंजीम	श्री चिन्मय, सुरत
श्री किशोर, पुणे	श्री शशी, इटानगर	कु.प्रणाली, जयपूर

प्र.४अ) श्री चेतन यांनी श्री केतन यांच्याशी मशीन पुरवठ्यासाठी करार केला. **(१०)**

तपशील	₹
यंत्राचे मूल्य (२८% GST सह)	१२,८०,०००
CGST/SGST/IGST व्यतिरिक्त इतर कर	१,२८,०००
श्री चेतनच्या वतीने श्री केतन यांनी केलेला खर्च:	
अ) विमा शुल्क	१०,०००
ब) मालवाहतूक शुल्क	१५,५००
क)विम्याचे शुल्क	७,५००
इतर माहिती:	
१) महाराष्ट्र शासनाकडून मिळणारे अनुदान	५०,०००
2) NGO कडून मिळणारे अनुदान (यादी किंमत वरील दोन्ही अनुदान लक्षात घेऊन आहे)	२८,०००
3) श्री केतनच्या विनंतीवरून श्री चेतन यांनी भरलेले कस्टमाइज्ड पॅकिंग शुल्क	११,०००

CGST कायद्याच्या कलम १५ नुसार करपात्र पुरवठ्याच्या मूल्याची गणना करा.

प्र.४.ब) XYZ लि. ही महाराष्ट्रातील उत्पादन क्षेत्रातील एक कंपनी आहे. त्यांना संयुक्त कर योजना ची निवड करायची आहे. हे तुम्हाला मागील आर्थिक वर्ष २०२२-२३ साठी खालील माहिती प्रदान करते. **(१०)**

कृपया सल्ला द्या:

अ) ते २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात रचना योजनेची निवड करण्यास पात्र आहेत का?

ब) होय असल्यास, त्यांच्या रचना कर दायित्वाची गणना करा (SGST ०.५% आणि CGST ०.५%)

पुरवठ्याचे विभाजन खालीलप्रमाणे आहे.

तपशील	₹
श्री संजय यांना करपात्र वस्तूंचा राज्यांतर्गत पुरवठा (कर दर १२%)	४०,००,०००
आवक पुरवठ्याचे मूल्य ज्यावर रिव्हर्स चार्ज मेकॅनिझम (RCM) अंतर्गत कर देय आहे	८,७५,०००
श्री वैभव यांना करपात्र वस्तूंचा राज्यांतर्गत पुरवठा (कर दर १८%	५०,००,०००
श्री सतीश यांना वस्तूंचा राज्यांतर्गत पुरवठा शून्य दराने कर आकारला जातो	५,००,०००
CGST कायदा, 2017 च्या कलम 11 अंतर्गत पूर्णत: सूट असलेल्या राज्यांतर्गत पुरवठा	६,५०,०००

सर्व रक्कम जीएसटी वगळता आहेत.

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

किंवा

प्र.४.क) मेसर्स रोहन एंटरप्रायझेसने मेसर्स सोहन एंटरप्रायझेसला विकलेल्या मालाशी संबंधित खालील तपशील दिले आहेत. **(१०)**

तपशील	₹
मालाची यादी किंमत (खर्च, कर आणि सूट वगळता)	२,२५,०००
खालील खर्च मेसर्स रोहन एंटरप्रायझेसने केले:	
अ) वस्तूंच्या विक्रीवर महानगरपालिकेद्वारे आकारला जाणारा कर	२०,०००
b) डिझाइनिंग शुल्क	१२,०००
c) वस्तूंवर CGST आणि SGST आकारण्यायोग्य	४०,५००
मेसर्स रोहन एंटरप्रायझेसच्या वतीने मेसर्स सोहन एंटरप्रायझेसने खालील खर्च केले:	
अ) चाचणी शुल्क	१०,०००
अ) चाचणी शुल्क	७,५००
c) विमा शुल्क	५,०००
ना-नफा देणाऱ्या संस्थेकडून अनुदान मिळाले (यादी किंमत अनुदानाचा विचार करून आहे)	३०,०००

मेसर्स रोहन एंटरप्रायझेस वस्तूंच्या सूची किमतीवर १० टक्के व्यापार सूट देते.
मेसर्स रोहन एंटरप्रायझेसने केलेल्या करपात्र पुरवठ्याचे मूल्य निश्चित करा. तसेच, SGST ९% आणि CGST ९% मोजा.

प्र.४.ड) मेसर्स देसाई अँड कंपनी महाराष्ट्र राज्यातून जानेवारी, २०२४ या महिन्यातील त्यांच्या व्यवसायाच्या व्यवहारांचा तपशील द्या **(१०)**

कोणत्या दिनांकापासून ते नोंदणी करण्याकरता पात्र आहेत किंवा नाहीत ते सकारण स्पष्ट करा.

दिनांक	तपशील	₹
०६/०१/२०२४	नागपूर (महाराष्ट्र) ला पुरविलेल्या सेवा	३,००,०००
०८/०१/२०२४	नांदेड (महाराष्ट्र) ला पुरवठा केलेला माल	१,२५,०००
१०/०१/२०२४	नाशिक (महाराष्ट्र) येथून खरेदी केलेला माल	१,००,०००
१५/०१/२०२४	राजकोट (गुजरात) ला मुक्त पुरवठा	४,२०,०००
१९/०१/२०२४	आवक पुरवठा ज्यावर रिव्हर्स चार्ज मेकॅनिझम (RCM) अंतर्गत कर देय आहे	५,५५,०००
२२/०१/२०२४	सोलापूर (महाराष्ट्र) ला करपात्र वस्तूंचा पुरवठा	३,७५,०००
२४/०१/२०२४	चेन्नईला वस्तूंचा पुरवठा (सवलत)	४,००,०००
२८/०१/२०२४	उदयपूर (राजस्थान) येथून सेवा घेतल्या	१,२०,०००
३१/०१/२०२४	पुणे (महाराष्ट्र) ला सेवांचा पुरवठा	४,२५,०००

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D

प्र.५अ) वस्तू आणि सेवा कर नेटवर्क (GSTN) म्हणजे काय? GSTN ची कार्ये स्पष्ट करा **(१०)**

प्र.५ब) इनपुट टॅक्स क्रेडिट घेण्यासाठी अटींची पूर्तता समजावून सांगा. **(१०)**

किंवा

प्र.५टिपा लिहा **(कोणत्याही चार)** **(२०)**

अ) सेवा पुरवण्याची वेळ

ब) मिश्र पुरवठा

क) केंद्रीय वस्तू आणि सेवा कर (CGST)

ड) नोंदणीसाठी जबाबदार नसलेल्या व्यक्ती

इ) कंपोझिशन लेव्हीसाठी अटी

ई) मालवाहतुकीवर पुरवठा केलेल्या वस्तूंचा पुरवठा करण्याचे ठिकाण:

X51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04DX51YFAC04D